

EDUSKUNNAN VASTAUS 144/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista (HE 134/2005 vp).

Valiokuntakäsittely

Ympäristövaliokunta on antanut asiasta mietinnön (YmVM 14/2005 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala ja suhde valtionavustuslakiin

Valtion varoista voidaan myöntää avustuksia asuntojen korjaamiseen ja kunnossapidon edistämiseen, energiataloutta edistäviin toimiin sekä asuntojen terveyshaittojen vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin joutuneille siten kuin tässä laissa säädetään.

Tässä laissa tarkoitettuihin avustuksiin sovelletaan lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

2 §

Avustusten käyttötarkoitukset

Avustuksilla voidaan tukea:

1) vanhusten ja vammaisten asuntojen korjaamista;

2) kiinteistökohtaisten talousjätevesijärjestelmien parantamista asetetut vaatimukset täyttävän jätevesijärjestelmän toteuttamiseksi vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden ulkopuolella;

3) asuntonsa terveyshaittojen vuoksi ilman omaa syytään taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden asunnon korjaamista tai, jos asunto on käynyt asumis- tai korjauskelvottomaksi, asunnon rakentamista tai hankkimista;

4) hissien asentamista olemassa oleviin kerrostaloihin ja korjauksia, joilla poistetaan liikkumiseiteitä;

5) asuinrakennuskannan suunnitelmallisen korjaustoiminnan toteutumista kuntoarvion, kuntotutkimuksen tai huoltokirjan laatimisella taikka perusparannuksen suunnittelulla; ja

6) asuntojen energiatalouden parantamista ja energiankäytöstä aiheutuvien päästöjen vähentämistä mukaan lukien uusiutuvien energiamuotojen käyttöönotto.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin avustusten käyttötarkoituksista.

3 §

Käyttösuunnitelma

Avustuksia voidaan myöntää valtion talousarviossa vahvistetun enimmäismäärän rajoissa. Jos haettujen avustusten määrä ylittää enimmäismäärän tai jos se on muutoin tarpeellista, valtioneuvosto voi tarkemmin päättää avustusten alueellisista käyttöperusteista sekä jakautumisesta eri käyttötarkoituksiin.

4 §

Myöntämisen yleiset edellytykset

Avustusta voidaan myöntää ympärivuotisessa asuinkäytössä olevan rakennuksen kustannuksiin taikka, jos avustusta myönnetään 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan asunnon rakentamiseen tai mainitun momentin 4 kohdan mukaan myös ympärivuotiseen asuinkäyttöön otettavan rakennuksen kustannuksiin. Avustettavien toimenpiteiden tulee olla tarkoituksenmukaisia rakennuksen odotettavissa oleva asuinkäyttöaika ja asuinkäyttötarve huomioon ottaen. Lisäksi toimenpiteiden tulee olla energiataloudellisesti perusteltuja. Avustettavien kustannusten tulee olla kohtuulliset.

Avustusta voidaan myöntää vain sellaisiin toimenpiteisiin, joita ei ole aloitettu ennen kuin valtionapuviranomainen on myöntänyt avustuksen tai hyväksynyt toimenpiteen tarkoituksenmukaisuuden. Muussa tapauksessa avustusta voidaan myöntää vain erityisestä syystä.

Samaan toimenpiteeseen ei voida myöntää useampia tässä laissa tarkoitettuja avustuksia, ellei kyseessä ole saman toimenpiteen eri vaiheitten avustaminen erikseen.

5 §

Sosiaalinen ja taloudellinen tarveharkinta myöntämisen edellytyksenä

Edellä 4 §:ssä mainittujen yleisten edellytysten lisäksi myönnettäessä avustuksia 2 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan tulee avustuksen saajaruokakunnan olla sosiaalisesti sekä tulojen-

sa ja varallisuutensa vähäisyyden vuoksi kokonaisuutena arvioiden sellaisessa asemassa, että avustuksen myöntäminen on tarpeen korjaus- tai muiden avustettavien töiden toteuttamiseksi.

Myönnettäessä avustusta 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan ruokakunnan tulee olla joutunut suuriin taloudellisiin vaikeuksiin. Tilannetta arvioidaan ruokakunnan varallisuuden, tulojen ja menojen sekä muiden ruokakunnan olosuhteisiin vaikuttavien seikkojen perusteella.

Ruokakunnan sosiaaliselle asemalle, tuloille ja varallisuudelle sekä taloudellisille vaikeuksille ja muille olosuhteille asetettavista edellytyksistä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Avustuksen enimmäismäärä

Avustusta voidaan myöntää hankekohtaisen harkinnan perusteella hyväksyttävistä kustannuksista:

1) enintään 40 prosenttia tai erityisestä syystä enintään 70 prosenttia, jos avustus myönnetään 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiseen käyttötarkoitukseen;

2) enintään 35 prosenttia, jos avustus myönnetään 2 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaiseen käyttötarkoitukseen;

3) enintään 70 prosenttia, jos avustus myönnetään 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaiseen käyttötarkoitukseen;

4) enintään 50 prosenttia, jos avustus myönnetään 2 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaiseen käyttötarkoitukseen;

5) enintään 50 prosenttia, jos avustus myönnetään 2 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaiseen käyttötarkoitukseen; ja

6) enintään 10 prosenttia tai erityisestä syystä enintään 15 prosenttia, jos avustus myönnetään 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen käyttötarkoitukseen, uusiutuvan energian käyttöön-ottoa tukeviin toimiin kuitenkin enintään 15 prosenttia tai erityisestä syystä enintään 20 prosenttia ja energiakatselmuksiin enintään 40 prosenttia tai erityisestä syystä enintään 50 prosenttia.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa erityiseksi syyksi katsotaan sosiaalisesti, terveydellisesti sekä taloudellisesti erityisen vaikea tilanne sekä 6 kohdassa sitoutuminen pitkäjänteiseen energiansäästötoimintaan ja seurantaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä, mitä 1 momentin 1 ja 6 kohdassa tarkoitettut erityiset syyt ovat.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää avustusten prosentuaalisten enimmäismäärien muuntamisesta euromääräisiksi.

7 §

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttävät kustannukset ovat enintään rakennus- tai muun avustettavan toimenpiteen toteutuneet kustannukset.

Jos avustusta myönnetään 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa asunnon rakentamiseksi tai hankkimiseksi, kustannusten hyväksyttävyyttä harkittaessa otetaan huomioon ruokakunnan koko sekä asuntojen rakennuskustannusten ja hankintahintojen taso paikkakunnalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin hyväksyttävistä kustannuksista.

8 §

Avustuksensaaja

Avustus myönnetään rakennuksen tai asunnon omistajalle taikka osakkeenomistajalle, jonka osakkeet tuottavat oikeuden hallita korjattavaa asuntoa. Jos rakennuksen tai asunnon kunnossapitovastuu on lain nojalla tai se on kirjallisesti sopimuksella siirretty pysyvästi tai pitkäaikaisesti jollekulle muulle kuin edellä tarkoitettulle omistajalle, avustus voidaan kuitenkin myöntää kunnossapitovastuussa olevalle.

Edellä 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu asunnon rakentamis- tai hankintakustannuksiin myönnettävä avustus voidaan myöntää asumis- tai korjauskelvottomaksi käyneen asunnon omistajalle.

Kunnille, kuntayhtymille sekä yhteisöille, joissa kunnilla on määräysvalta, voidaan myöntää vain 2 §:n 1 momentin 4, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettuja avustuksia.

9 §

Valtionapuviranomaiset

Valtion asuntorahasto on valtionapuviranomaisena 2 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa avustuksissa. Kunta on valtionapuviranomaisena mainitun momentin 1, 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa avustuksissa. Valtion asuntorahasto on kuitenkin valtionapuviranomaisena myös viimeksi mainituissa avustuksissa, jos avustus myönnetään kunnalle tai kuntayhtymälle taikka jos tuetaan perusparannuksen suunnittelua kohteissa, joihin on tarkoitus asentaa hissi.

Kunta antaa tarvittaessa lausunnon avustushakemuksesta silloin, kun Valtion asuntorahasto toimii valtionapuviranomaisena. Siltä osin kuin lausuntopyyntö koskee terveyshaitan arviointia, lausunnon antaa kunnan terveydensuojeluviranomainen.

Valtionapuviranomaisena toimii se kunta, jossa korjattava asuinrakennus tai asunto sijaitsee, jolleivät kunnat keskenään kirjallisella sopimuksella toisin sovi.

10 §

Muu rahoitus

Avustusta myönnetään vain sellaisiin toimenpiteisiin, joiden rahoittamiseksi hakijalla ei ole oikeutta saada muuta julkista tukea. Siltä osin kuin avustuksenhakijalla on oikeus saada tässä laissa tarkoitetuista hyväksyttävistä kustannuksista hyvitystä vakuutus sopimuksen tai muun sopimuksen perusteella, lain nojalla tai muulla vastaavalla perusteella taikka kustannukset tai osa niistä kuuluvat asunto-osakeyhtiölain (809/1991) tai yhtiöjärjestyksen nojalla asunto-osakeyhtiön maksettaviksi, ei tämän lain mukaista avustusta myönnetä.

11 §

Käyttörajoitus

Asuntoa tai asuinrakennusta, jonka korjaamiseen on myönnetty 2 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu avustus, on käytettävä avustuksensaajan asuntona viiden vuoden ajan avustuksen myöntämisestä. Asunto voidaan kuitenkin rajoitusaikana luovuttaa myös sellaisen henkilön käyttöön, joka luovutuksen tapahtuessa ruokakuntineen täyttää kyseisen korjausavustuksen saannin edellytykset. Jos 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittu avustus on myönnetty rakentamiseen tai hankintaan, edellä tarkoitettu käyttörajoitus koskee rakennettua tai hankittua asuntoa. Viiden vuoden käyttörajoitusaika lasketaan näissä tapauksissa siitä ajankohdasta, josta asunto on voitu ottaa ruokakunnan asuinkäyttöön. Valtionapuviranomaisen on myönnettävä vapautus rajoituksesta sellaisissa tapauksissa, joissa rajoituksen voimassa pitäminen olisi olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

12 §

Tietojen saanti viranomaiselta

Valtionapuviranomaisen oikeuteen saada tietoja toiselta viranomaiselta sovelletaan, mitä valtionavustuslain 31 §:ssä säädetään. Tiedot on oikeus saada maksutta.

13 §

Avustuskohteen tarkastaminen

Avustuksen käytön tarkastamiseksi on tarkastavalla virkamiehellä oikeus päästä avustuksella korjattaviin tai korjattuihin tiloihin korjaustöiden suunnittelu- ja toteutusvaiheessa sekä korjaustöiden lopputarkastuksen yhteydessä, jos on perusteltua syytä epäillä tätä lakia rikotun tai rikkottavan taikka sen varmistamiseksi, että avustusvaroja käytetään asumisen, henkilöiden terveyden tai terveellisen ympäristön turvaamisen edistämiseksi. Asunnossa suoritettava tarkastus voidaan kuitenkin toimittaa vain, jos se on vält-

tämätöntä tarkastuksen kohteena olevien edellä mainittujen seikkojen selvittämiseksi. Valtionapuviranomainen voi avustuksen myöntämisen yhteydessä edellyttää tehtäväksi korjausten kohteena olevissa tiloissa välitarkastuksia ja korjaustöiden valmistuttua lopputarkastuksen. Valtionapuviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus kohtuullisen ajan kuluessa korjaustöiden valmistumisesta.

14 §

Kuntien ohjaus ja valvonta

Valtion asuntorahasto ohjaa ja valvoo kuntien menettelyä avustusten myöntämisessä ja avustuksiin liittyvissä asioissa. Sillä on oikeus saada valvontaa varten tarpeelliset asiakirjat, tiedot ja selvitykset.

15 §

Avustuksen takaisinperintä kunnalta

Jos kunta on avustusta myöntäessään menettelyt annettujen säännösten vastaisesti eikä virhe tai laiminlyönti ole vähäinen, Valtion asuntorahasto voi jättää avustumäärän kokonaan tai osittain maksamatta kunnalle ja periä kunnalta kokonaan tai osittain takaisin kunnan myöntämän avustumäärän.

Jos kyseessä on perusteettomasti myönnetty avustus, kunnan on maksettava takaisinperittävälle määrälle korkoa avustuksen maksupäivästä lukien korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Jos takaisinperittävää määrää ei makseta viimeistään Valtion asuntorahaston asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

Valtion asuntorahasto voi päättää, että tässä pykälässä tarkoitettu korko ja viivästyskorko jätetään osittain tai kokonaan perimättä, jos täysimääräinen koronmaksuvelvollisuus on kohtuuton takaisinperinnän perusteena oleviin olosuhteisiin ja menettelyihin nähden.

16 §

Tarkemmat säännökset eräistä asioista

Tarkemmat säännökset avustusten hakumennettelystä ja avustusten maksamisesta annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Tällä lailla kumotaan asuntojen korjaus- ja energia-avustuksista 3 päivänä joulukuuta 2002 annettu laki (1021/2002) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Lain 11—15 §:ää sovelletaan myös kumotun lain nojalla myönnettyihin avustuksiin siltä osin kuin kyseessä on vapautuksen myöntäminen käyttörajoituksesta, tietojen saanti viranomaisilta, avustuskohteen tarkastaminen, kuntien ohjaus ja valvonta tai avustuksen takaisinperintä kunnalta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2005